

**Đurđica Jelašić, zdravstvena voditeljica
Dječji vrtić 'Bukovac'
Zagreb**

Smještajući djecu u vrtić, roditelji između ostalog očekuju i visok stupanj sigurnosti i zaštite najmlađih. Iako je većina postupaka koji se poduzimaju prilikom provođenja mjera sigurnosti i zaštite djece dogovorena pravilnicima vrtića, mnogi od njih rezultat su dugogodišnjega iskustva i prakse stečenih u radu s djecom predškolske dobi. Ovu priliku koristimo da neka od naših iskustava podijelimo s vama. Navest ćemo nekoliko najznačajnijih elemenata o kojima je potrebno promisliti kad stvaramo sigurnosne preduvjete za provedbu odgojno-obrazovnog procesa u jaslicama i vrtiću.

Unutrašnji prostor

Prostorija u kojoj dijete boravi veći dio dana mora biti prikladno opremljena. Djetetu treba osigurati dovoljno prostora za kretanje i igru, a iznimno je važno da igračke i ostali predmeti za igru djeci budu nadohvat ruke. Na ovaj način potičemo samostalnost i potvrdu u vlastitu sposobnost djeteta. Vrlo je važno da oprema u vrtiću odgovara sigurnosnim standardima. Namještaj treba biti prilagođen dobi djece, a pritom treba paziti da su stolovi i stolci čvrsti i stabilni, bez oštrih rubova; igračke i centri za provedbu različitih aktivnosti trebaju biti pažljivo raspoređeni tako da ne dovode u pitanje sigurnost djece; opremu je važno redovito pregledavati i provjeravati njezinu ispravnost, a slomljene ili neispravne dijelove opreme treba odmah ukloniti iz blizine djece radi popravka ili zamjene.

Ukoliko se djeca u jaslicama i mlađim odgojnim skupinama igraju sitnim predmetima poput gumbi, perlica, žitarica (pšenica, kukuruz, grah...), plastičnih čavlića i sl., osobito je važno pažljivo promatrati tijek igre kako ne bi došlo do gutanja predmeta. Ovdje odgovatelj

Predmete koje je nužno dezinficirati, poput igraćaka treba nakon dezinfekcije isprati pitkom tekućom vodom kako ne bi bili opasni za dječje zdravlje

Zdravo i sigurno dijete u jaslicama i vrtiću

Koje je preduvjete potrebno zadovoljiti kako bismo podržali sigurnost i zdravlje djece u vrtiću, pročitajte u članku zdravstvene voditeljice Đurđice Jelašić. Mnoge od ovih preporuka pomoći će vam u promišljanju sigurnosnih strategija i u vašoj ustanovi.

prema dobi i osobnosti djece procjenjuje što kojem djetetu može ponuditi. Pri odabiru igraćaka osobitu pažnju treba usmjeriti na kvalitetu materijala. Igračke moraju biti izrađene od ekološki i zdravstveno provjerenih materijala. Pažnju treba usmjeriti i na elektroničke sklopke i rasvjetna tijela u blizini mjesta koje je dostupno djetetu. Ukoliko se utičnice nalaze na mjestima lako dostupnim djeci, iznimno je važno da one budu zaštićene.

Higijena

Kod brige o higijeni prostora i opreme

treba voditi računa o tome da podovi ne smiju biti previše ulašteni jer tako postaju vrlo skliski. Prostirke na podu također nisu osobito poželjne jer mogu prouzročiti ozljede djeteta (klizanje, spoticanje, padanje). Predmete koje je nužno dezinficirati, poput igraćaka, dudu i bočica, stolića i sl., treba nakon dezinfekcije isprati pitkom tekućom vodom kako ne bi bili opasni za dječje zdravlje. Pozornost je usmjerena i na osobnu higijenu osoblja i djece pa su neke od mjera koje kontinuirano provodimo: pravilno pranje ruku prije jela, nakon obavljanja fizioloških potreba, nakon igre i

sl.; korištenje tekućeg sapuna i papirnatih ručnika na držačima; nošenje jednokratnih zaštitnih rukavica kod previjanja djece i pružanja prve pomoći; pravilno odlaganje pelena; jednokratno korištenje papirnatih maramica za nos; higijensko zbrinjavanje četkica za pranje zubi; higijensko odlaganje duda i sl. Pažnju poklanjamo i sanitarnoj higijeni, stoga je važno da hrana i napitci budu zaštićeni poklopcima. Kod posluživanja jela i napitaka treba paziti da ne budu prevrući kako ne bi prouzročili opekline. Vrlo je važno održavati i higijenu prostora namijenjenog djeci, no pritom treba voditi računa da sredstva i oprema za čišćenje i dezinfekciju budu zaključani u ormaru izvan dječje sobe i da se nalaze odvojeno od prehrambenih proizvoda. Nakon svakog korištenja opreme za čišćenje, važno ju je dobro očistiti i posušiti. Za odlaganje smeća koriste se isključivo kante s poklopcem kako bi se spriječila opasnost od moguće zaraze.

Dolazak i odlazak djeteta iz vrtića

Ulazni prostor većine vrtića danas ima odgovarajući sustav nadzora videokamerama, ali ulazna su vrata tijekom dana zaključana kako bi se spriječili nekontrolirani dolasci i odlasci djece, roditelja i drugih odraslih osoba u zgradu vrtića. Osobito je važno s postupkom zaštite djece unutar vrtića upoznati sve zaposlenike kako bi u slučaju potrebe mogli postupiti ispravno i učinkovito. Prilikom jutarnjega dolaska u vrtić, osoba koja prati dijete je dužna otpratiti dijete do njegove grupe i javiti se odgajateljici, koja zatim bilježi djetetovu prisutnost za određeni dan. Odluči li ta osoba iz nekog razloga ostati s djetetom u vrtiću tijekom dijela ili cjelokupnoga boravka, odgajatelj je dužan zabilježiti taj podatak. Osim toga, vrlo je važno da osoba koja dovodi dijete prilikom dolaska najavi približno vrijeme preuzimanja djeteta u vrtiću ili bilo kakve promjene vezane za svoj dolazak, npr. hoće li zamoliti člana obitelji ili prijatelja da dođe po dijete, planira li se zadržati

na poslu te ostaviti dijete dio vremena u dežurstvu i slično. U slučaju promjena koje nisu najavljene ujutro, roditelj je dužan o njima obavijestiti vrtić tijekom radnoga vremena. Djecu iz vrtića odvođe isključivo roditelji ili osoba koju su oni ovlastili te o tome pismeno obavijestili vrtić. Ako je nekoj osobi pristup djetetu ograničen ili zabranjen sudskom odlukom, vrtić također mora biti obaviješten, a takva se informacija smatra povjerljivom. U slučaju da odgajatelji nisu sigurni trebaju li dopustiti neovlaštenoj osobi odvođenje djeteta iz vrtića, a roditelji su o toj promjeni obavijestili isključivo telefonom, svakako ih treba ponovno nazvati te zadržati dijete unutar ustanove procijene li to ispravnim postupkom.

Potencijalno opasne vrtićke situacije

Izdvajamo nekoliko aktivnosti koje su se u praksi pokazale kao aktivnosti u kojima je potrebna posebna pažnja i nadzor:

- Odlazak djeteta iz sobe dnevnog boravka u sanitarni prostor
- Boravak djeteta u sanitarnom prostoru
- Priprema za popodnevni odmor
- Odlasci na dežurstva - jutarnja i popodnevna
- Boravak na dvorištu - odlazak i povratak
- Rekreativni programi, kao i svi ostali programi i aktivnosti koji uključuju i druge sudionike, promjene prostora i ostalih uvjeta boravka djece.

Preventivni postupci

Kod osmišljavanja preventivnih akcija navedenih aktivnosti izrazito je važno da upoznate svako dijete u grupi... Poznavanje potreba, navika i specifičnih potreba i sklonosti djeteta pomoći će nam da bolje uočavamo situaciju u grupi, da na vrijeme poduzmemo mjere i postupke kojima možemo spriječiti ponašanja koja mogu posredno ili neposredno ugroziti sigurnost i zdravlje djeteta odnosno grupe. U slučaju

da u grupi postoji dijete koje na neki način ima specifične potrebe ili navike, konzultirajte članove stručnog tima vrtića i zajedno dogovorite postupke.

Uvijek treba imati nadzor nad djecom koja su iz bilo kojeg razloga izašla iz sobe dnevnog boravka. Kada sami ne možemo osigurati nadzor, možemo koristiti pomoć drugih odgajatelja. Potreba djece za istraživanjem, aktivnostima (likovnim, tjelesnim, igre s plodinama i sl.) i kretanjem zahtijeva kontinuiranu izmjenu aktivnosti i sredstava. Pri tome također treba imati kontinuirani nadzor i dobru pripremu za provođenje aktivnosti (rad u manjim skupinama, dva odgajatelja, odgovarajuća poticajna sredstva i sl.).

Sigurnost igrališta

Kako bismo zadovoljili uvjete za siguran boravak djece na zraku, također je važno predvidjeti nekoliko značajnih elemenata. Igralište vrtića treba biti ograđeno i opremljeno odgovarajućim ispravnim spravama za igru, klupama, stolovima i pješčanicima koji trebaju biti pokriveni kad se djeca ne igraju. Svakako treba planirati da pješčanik bude na mjestu koje omogućuje odgajatelju praćenje i nadzor dječje igre u pješčaniku. Također je važno da pješčanici imaju pokrivala i da se stalno održavaju radi preveniranja bolesti i infekcija koje može izazvati igra u zagađenom pješčaniku. Domar vrtića treba svakoga dana u ranim jutarnjim satima obići i urediti igralište (pokupiti staklo, granje i ostalo smeće; prekopati pijesak u pješčanicima i sl.). Potrebno je da oprema dječjih igrališta, kao i broj pješčanika, odgovara pedagoškim i higijensko-zdravstvenim standardima, te zadovoljava potrebe djece i odgajatelja za kvalitetnom i sigurnom provedbom aktivnosti na otvorenom.

Na kraju je važno naglasiti da u provođenju sigurnosnih preduvjeta u jaslicama i vrtiću moraju sudjelovati svi zaposlenici vrtića te na taj način stvoriti okruženje u kojemu će djeca s radošću boraviti, a roditelji biti zadovoljni zbog pružene sigurnosti koja čini sastavni dio odgojno-obrazovnoga procesa.